

Høringssvar til Forslag til lov om bevaring og bærekraftig bruk av marint naturmangfold i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon

Greenpeace Norge takker for muligheten til å gi innspill til forslaget til lov om bevaring og bærekraftig bruk av marint naturmangfold i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon og til forslag om ratifisering av avtale av 19. juni 2023 under FNs havrettskonvensjon om bevaring og bærekraftig bruk av marint biologisk mangfold i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon (BBNJ).

Det haster å få på plass vern

Greenpeace støtter Norges ratifisering av BBNJ. Avtalen er inngått med et klart mål om å bidra til å nå Naturavtalens mål om å sikre representativt vern av minst 30 prosent av havet innen 2030, altså i løpet av de neste fem årene. Per i dag er 8,3 prosent av havet beskyttet¹. Arbeidet med å beskytte havet går sakte, og dersom det fortsetter i dagens tempo vil vi først nå målet om 30 prosent beskyttelse i 2107². Å sikre at Avtalen trer i kraft så snart som mulig, og at marine verneområder opprettes på det åpne hav er helt sentralt for å øke vernetempoet, og slik bidra til å begrense natur- og klimakrisa.

Det gjenstår altså et betydelig arbeid dersom målene i Naturavtalen skal nås, og Norge bør gjøre sitt ytterste for å sikre at verneområder kan opprettes så snart avtalen trer i kraft. De siste 20 årene er det blitt lagt ned et betydelig arbeid med å identifisere områder som egner seg for vern, både gjennom ESBA-prosessen, kartlegginger med utgangspunkt i bestemte taksonomier, og NGO-ledede initiativ³. Norge må ta utgangspunkt i dette arbeidet, og sammen med andre stater, samarbeide om å identifisere områder vi allerede nå vet at er velegnede for vern.

Det er også et betydelig behov for samarbeid for å sikre en samstemt tilnærming til og implementering av Avtalens del II om marine genetiske ressurser. Vi vil sterkt oppfordre til å delta aktivt i samarbeid for å sikre en slik tilnærming, og til å særlig vektlegge hensynet til urfolk og tradisjonell kunnskap, samt en rettferdig fordeling av byrder og goder mellom det globale Nord og det globale Sør i dette arbeidet.

Norge har et særskilt ansvar

I arbeidet med å utrede områder for vern må Norge rette et særlig fokus på områder som grenser til eller overlapper med områder under norsk jurisdiksjon, slik som Smutthavet, hvor vannsøylen omfattes av avtalen. Her er det allerede identifisert særlig verdifulle og sårbare

¹ Pike, E. P., MacCarthy, J.M., Hameed, S.O., Harasta, N., Grorud-Colvert, K., Sullivan-Stack, J., Claudet, J., Horta e Costa, B., Gonçalves, E.J., Villagomez, A., og Morgan, L. (2024). Ocean protection quality is lagging behind quantity: Applying a scientific framework to assess real marine protected area progress against the 30 by 30 target. *Conservation Letters*, e13020. <https://doi.org/10.1111/conl.13020>

² Albrecht, R., Cook, C. N., Andrews, O., Roberts, K. E., Taylor, M. F., Mascia, M. B., og Kroner, R. E. G. (2021). Protected area downgrading, downsizing, and degazettement (PADDD) in marine protected areas. *Marine Policy*, 129, 104437. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2021.104437>

³ Nocito, E. S., og Crespo, G. O. (2024). Achieving the 30× 30 target through the global ocean treaty. Greenpeace.

<https://issuu.com/greenpeace-australia-pacific/docs/achieving-the-30x30-target-through-the-global-ocea>

områder (SVO-er)⁴, og områder som Havforskningsinstituttet mener at kan egne seg for vern⁵. Dette verdifulle naturmangfoldet trues blant annet av de nye norske planene om gruvedrift på havbunnen. Det haster å beskytte de unike naturtypene som finnes der, deriblant aktive hydrotermiske skorsteiner, svampskoger på sjøfjell og kald havkildebunn. Norge har et særskilt ansvar for å sikre at denne naturen ivaretas, ettersom det i stor grad er norsk aktivitet som truer naturmangfoldet. Norge må i tillegg starte arbeidet med å utrede områder som egner seg for vern under nasjonal jurisdiksjon, slik at det kan etableres et nettverk av marine verneområder, i tråd med forpliktelsene om å oppnå representativ beskyttelse av minst 30 prosent av den norske havnaturen under Naturavtalen.

Naturavtalens hovedmål er globale, men partene skal bidra til å nå målene med utgangspunkt i sine nasjonale omstendigheter, prioriteringer og muligheter. Norge er et velstående land som har bygget velstanden på utnyttelse av naturen. Dette taler for at Norge må bidra mer enn mindre utviklede land i henhold til prinsippet om “common but differentiated responsibilities”. I tillegg har Norge jurisdiksjon over enorme havområder, og et bredt spekter av ulik og unik havnatur. Samlet sett medfører dette at det er få land som har så store muligheter og et så stort ansvar for å lede an vernearbeidet fram mot 2030.

Feiloversettelse:

I høringsnotatet skriver departementet “*Det følger av artikkel 34 nummer 2 første punktum at «full account shall be taken of an environmental impact assessment», noe departementet har foreslått oversatt til «ta tilbørlig hensyn til konsekvensutredningen», etter inspirasjon fra forskrift om konsekvensutredninger § 29 første ledd første punktum*”. Greenpeace mener dette er en feiloversettelse, som resulterer i en svekkelse av artikkelen. En mer korrekt oversettelse vil være «fullt ut ta hensyn til konsekvensutredningen». Denne oversettelsen er også i tråd med andre oversettelser av begrepet, blant annet i [Parisavtalen](#) og i [avtale om opprettelse av EFTAs overvåkingsorgan](#).

Miljøforpliktelser

Departementet skriver også «Statene velger selv hvilke tiltak som anses hensiktsmessig for å oppfylle de relevante forpliktelsene» i høringsnotatet, i forbindelse med statenes folkerettslige forpliktelser til å verne og bevare det marine miljøet. Dette er ikke en treffende gjengivelse av internasjonal rett, ettersom plikten til å beskytte miljøet er en begrensning på statenes suverene rettigheter, og dermed statens frihet til å forvalte areal og menneskelige aktiviteter⁶.

⁴ Meld. St. 21. (2024). Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene – Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerrak. *Tilråding fra Klima- og miljødepartementet 5. april 2024, godkjent i statsråd samme dag. (Regjeringen Støre).*

⁵ Legrand, E., Boulard, M., O'Connor, J., og Kutti, T. (2024). Identifying priorities for the protection of deep-sea species and habitats in the Nordic Seas. *Rapport fra havforskningen*. <https://hdl.handle.net/11250/3122403>

⁶ Se bl.a. havrettsdomstolens avgjørelse, https://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/cases/31/Advisory_Opinion/C31_Adv_Op_21.05.2024_ori_g.pdf, som slår fast at plikten til å ivareta det marine miljøet «thus places a constraint upon States' exercise of their sovereign right», avsnitt 187, og avsnitt 202 om at at «States are required to take all necessary measures, including individual actions as appropriate», og i avsnitt 223 at art 194 i

Mvh Frode Pleyrn og Haldis Tjeldflaat Helle

Frode Pleyrn *Haldis Tjeldflaat Helle*

havrettskonvensjonen «imposes upon States a legal obligation to take all necessary measures to prevent, reduce and control marine pollution from anthropogenic GHG emissions, including measures to reduce such emissions. If a State fails to comply with this obligation, international responsibility would be engaged for that State.»